

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **S. B.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. Jozefom Holičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Lužická X., proti žalovaným **1/ V. R.**, bývajúcej v B., **2/ M. R.**, bývajúcemu v B., obom zastúpeným JUDr. M. Kučerom, advokátom so sídlom v Bratislave, Krajinská 30, **o určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 120/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. augusta 2011 sp. zn. 6 Co 43/2011 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave označeným rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 24. januára 2011 č. k. 10 C 120/2005-291, ktorým bola (po pripustení zmeny) zamietnutá žaloba o určenie, že poručiteľ M. B., narodený X., bol v čase smrti dňa X. vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. X., parc. č. X., X., X., kat. územie S., a to bytu č. X., na prvom poschodí, v podiele 1/1 a spoluvlastníkom podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu v podiele 1110/100000. Žalovaným priznal voči žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v sume 615,79 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, k rukám ich právneho zástupcu. V celom rozsahu sa stotožnil s napadnutým rozhodnutím prvostupňového súdu a skonštatoval správnosť jeho dôvodov. Dospel k záveru, súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne vypořiadal s výpoveďami všetkých svedkov, preto sa k nim už nevyjadřil. Uviedol, že vykonaným dokazovaním mal okresný súd dôvodne za preukázané, že M. B. ako predávajúci uzavrel so žalovanými ako kupujúcimi dňa 19. decembra 2003 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola vyššie špecifikovaná nehnuteľnosť. Z výpovede vypočutých svedkov (C. a K.) zistil, že M. B.

mal záujem predmetný byt previesť na žalovaných a svojho konania si bol pri podpise zmluvy plne vedomý. Tomuto záveru nasvedčovala aj skutočnosť, že bol uvedený ako zadávateľ znaleckého posudku znalca Ing. Ilavského. Uzavretie zmluvy bolo v súlade s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Predávajúci neprejavil ani snahu po uzavretí zmluvy od nej odstúpiť. V konaní vypočutí svedkovia nemali pochybnosti o jeho schopnosti posúdiť následky svojho konania, ani o slobode a vážnosti jeho vôle pri podpise zmluvy. Svedkyne MUDr. G., ošetrujúca lekárka nebohého, ani MUDr. Š. nemali podozrenie, že by M. B. trpel duševnou poruchou, ktorá by ho robila nespôsobilým na právne úkony. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že dohodnutá kúpna cena 160 500,-- Sk bola v súlade s platnou právnou úpravou v čase uzavretia zmluvy. K odvolacej námietke žalobkyne o nevykonaní dôkazu – posudku Doc. PaedDr. D. T., PhD. prvostupňovým súdom, odvolací súd uviedol, že tento nie je znaleckým posudkom v zmysle § 127 ods. 1 O. s. p., ktorý by bol vypracovaný znalcom zapísaným v zozname znalcov, po jeho ustanovení súdom, resp. vypracovaný na žiadosť účastníka. Preto nebolo možné dať ho preskúmať v zmysle § 127 ods. 2 O. s. p. Poukázal na ustanovenie § 120 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého súd rozhoduje o tom, ktoré z účastníkmi označených dôkazov vykoná. Navyše, pre jeho všeobecný obsah a výsledky vykonaného dokazovania, z ktorých bola bez pochybností preukázaná vôľa predávajúceho M. B. previesť byt na žalovaných, nebolo treba na posudok prihliadať. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil úspešnosťou žalovaných v konaní s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu v celom rozsahu podala dovolanie žalobkyňa. Žiadala napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako i rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Túto vadu konania videla v nedostatočnom odôvodnení rozsudkov súdov nižších stupňov, ktoré považovala za nepreskúmateľné, nepresvedčivé a nezákonné. Namietala tiež, že odvolací súd rozhodoval o jej odvolaní bez nariadenia pojednávania a bez oznámenia termínu vyhlásenia rozsudku. Napokon napadla aj výrok o trovách konania, keď súdy pri rozhodovaní neprihliadli na ustanovenie § 150 ods. 1, 2 O. s. p.

Žalovaní vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne považovali tento mimoriadny opravný prostriedok za neprípustný, a preto ho žiadali zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie (iba) odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

V preskúmvanej veci dovolateľka napadla dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O. s. p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého

stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolaateľka v prejednávanej veci napadla dovolaním aj výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Jej dovolanie smeruje v tejto časti proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, avšak svojím charakterom sa jedná o uznesenie v zmysle § 167 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania, treba prípustnosť dovolania proti nemu posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú prípady prípustnosti dovolania proti uzneseniu (§ 239 O. s. p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ako je však výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Pretože v prejednávanej veci je dovolaním žalovanej napadnutá aj časť rozhodnutia odvolacieho súdu, vykazujúca znaky uznesenia, ktoré je výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p., je prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia vylúčená.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie

z hľadiska § 238 O. s. p. a § 239 O. s. p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľky, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O. s. p. spočívajúcou v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu.

Úvodom k tejto dovolacej námietke treba pripomenúť, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“. Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní“. Naostatok nemožno opomenúť ani ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená

stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal pri závere, že boli splnené všetky podmienky platnosti vyššie uvedenej kúpnej zmluvy, pôvodne neplatnosti ktorej sa žalobkyňa žalobou domáhala. Vysvetlil tiež, prečo ju nepovažoval za rozpornú s dobrými mravmi, ani uzavretú v tiesni. Svedecké výpovede potvrdili, že predávajúci M. B. rozumel obsahu danej zmluvy a bol spôsobilý na uzatvorenie takéhoto právneho úkonu. I keď súd prvého stupňa výslovne neuviedol, či vykonal dôkaz „znaleckým posudkom“ doc. PaedDr. D. T., PhD., z odôvodnenia jeho rozsudku (str. 8 prvý odsek) vyplýva, že sa v skutočnosti vyrovnal so závermi tohto posudku. Podľa súdu prvého stupňa: „Z vykonaného dokazovania súdu nevyplývalo, že by predmetná kúpna zmluva bola pre nebohého M. B. nezrozumiteľná“. Tým súd prvého stupňa nepochybne reagoval aj na záver posudku doc. PaedDr. D. T., PhD., že „na základe vyššie spomenutých okolností sa nazdáваме, že nebohý s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou nebol schopný len na základe prečítania porozumieť kúpnej zmluve a nebol schopný pochopiť dôsledky, ktoré mu z toho dokumentu vyplývajú, resp. vyplývajú pre jeho blízkych do budúcnosti.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia.

Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu, ktorý považoval za vecne správny. Vyrovnal sa aj s odvolacou námietkou ohľadne nevykonania žalobkyňou navrhnutého dôkazu. Jeho postup bol teda v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. umožňujúcim odvolaciemu súdu podrobnejšie nezdôvodňovať svoje rozhodnutie a odkázať na dôvody obsiahnuté v prvostupňovom rozhodnutí, ak sa s nimi plne stotožňuje. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobkyne.

Vo svojom dovolaní žalobkyňa ďalej vytykala odvolaciemu súdu rozhodnutie bez nariadenia pojednávania a bez oznámenia termínu vyhlásenia rozsudku.

Táto námietka dovolateľky je taktiež nedôvodná, vzhľadom na ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2011, v zmysle ktorého odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nejde o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, t.j. ak nejde o prípad, kedy je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (táto okolnosť, s výnimkou konaní podľa § 120 ods. 2 O. s. p., závisí od úvahy odvolacieho súdu), alebo ak súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Pretože v predmetnej veci nešlo o žiaden z prípadov vyplývajúcich z § 214 ods. 1 O. s. p., odvolací súd mohol podľa odseku 2 tohto ustanovenia rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania.

Dovolací súd ďalej poukazuje na ustanovenie § 156 ods. 3 O. s. p. (v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p.), v ktorom sa uvádza, že vo veciach rozhodnutých rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, súd oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Z č. l. 312 spisu vyplýva, že predmetné oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bez nariadenia pojednávania dňa 1. augusta 2011 o 10.15 hod., bolo vyvesené na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave dňa 25. júla 2011 a zvesené bolo 2. augusta 2011. Odvolací súd teda postupoval v súlade s uvedeným ustanovením. Týmto postupom preto nedošlo k odňatiu možnosti účastníčke konať pred súdom.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238

O. s. p., § 239 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože trovy žalovaných, ktoré im vznikli v súvislosti s vyjadrením ich právneho zástupcu k dovolaniu, nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za potrebné na účelne bránenie práva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. augusta 2012

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Mgr. Patrícia Špacírová